

Yhdistystoimijan ABC

10.9.2018

1. TYY ja järjestöt

- TYY
- TYYn järjestöasiantuntija ja järjestövastaavat
- TYYn palvelut järjestöille

TYYn hallitus

- PJ: Inari Harjuniemi
- VPJ: Paavo Palanterä
- Olli-Pekka Paasivirta
- Iina Ryhtä
- Sini Saarinen
- Emmi Simonen
- Noel Snygg

Työntekijät

- Pääsihteeri: **Rauli Elenius**
- Kopoasiantuntija: **Joni Kajander**
- Sopoasiantuntija: **Ville Ritola**
- Kv-asiantuntija: **Satu Nurmi**
- Järjestö- ja hallintoasiantuntija: **Juha Laurila**
- Tiedottaja: **Frida Pessi**
- Yhteisöasiantuntija: **Anja Karppinen**
- Taloussihteeri: **Tuulikki Grönholm**
- Toimistos sihteeri: **Pirjo Saarni**
- Opiskelijasihteeri: **Alexi Tupasela** (Rauma)
- Tylkkärin päätoimittaja: **Nella Keski-Oja**
- Toimittaja: **Anni Savolainen**

Palvelut järjestöille

- Koulutukset ja vertaisneuvostot
- Neuvontapalvelut
  - Järjestö- ja hallintoasiantuntija Juha Laurila
tyy-jarjestosihteeri@utu.fi, p. 044 796 1065
  - Hallituksen järjestövastaava Paavo Palanterä (tyy-vpj@utu.fi)
  - Muut työntekijät (pääsihteeri, kopo, sopo, talous, kv, toimistos sihteeri)
  - Neuvontalakimies ja oikeusaputoimikunta

Palvelut järjestöille

- www.tyy.fi
  - Yhdistysten oma osio www.tyy.fi/fi/jarjestoille/jarjestot
  - Tapahtumakalenteri
  - Omien tietojen päivittäminen, avustushaut, järjestöilmoitus
- TYYali, tavoittaa n. 5000 jäsentä, TYYn uutiskirje

Palvelut järjestöille

- Taloudellinen tuki
  - Toiminta-avustukset (75 700 €)
  - Projektiavustukset (4 000 €)
  - Erillisavustukset (2 000 €)
  - Universitas Turku
- Tilat
  - Q-talo, Turku-sali ja TYYn sauna
(Osakuntasalia voi vuokrata TYYn kansliasta)
(Kampuskappeli myös järjestöjen käytössä, mia.pusa@evl.fi)
  - Toimistotiloja

Palvelut järjestöille

- Vuokrattavat ja lainattavat välineet
  - Tyyma-astiasto (max. 80 hengelle)
  - Äänentoistolaitteet (tulossa uudet helmi-maaliskuu)
  - Vuosijuhlatarvikkeet
  - Laminaattikone
  - Videotykki
  - Kaupungin retkipajan kausikortti (teltat, soppatykit jne.)
  - Megafoni
  - Rintamerkkikone
  - Pyöränkorjaussetti

Muiden palveluita alayhdistyksille

- Yliopisto
  - Luentosalit
    - varaukset@utu.fi
  - IT-palvelut
    - sähköpostilistat
    - levytilaa www-sivuja varten
    - verkkolevy

2. Yhdistystoimijan ABC

- Yhdistystoiminnan perusteet
  1. Yhdistys
  2. Säännöt ja muut dokumentit
  3. Yhdistyksen kokoukset
  4. Hallitus
  5. Kokoukset ja muu hallituksen jäsenen toiminta
  6. TYYn järjestön vuosi

Koulutusmateriaalit

- Koulutusmateriaalit ovat TYYn nettisivuilla osoitteessa:
tyy.fi/fi/jarjestoille/koulutusmateriaalit

TYYN järjestöt

- Yhdistyksiä kaikkiaan 144
  - ainejärjestöjä
  - osakuntia
  - erilaisia muita yhdistyksiä
    - liikunta, kulttuuri, aatteelliset, uskonnolliset, muut.

2.1. Yhdistys

- Yhdistys on ihmisten yhteenliittymä
  - (vähintään 3 henkilöä)
- Perustettu hoitamaan jotain asiaa yhdessä
- Voi olla rekisteröity tai rekisteröimätön
  - TYYn järjestöiksi pääsevät vain rekisteröidyt yhdistykset

Rekisteröity ja rekisteröimätön yhdistys

- Rekisteröity (ry)

- on oikeushenkilö
- voi tehdä sitoumuksia
- jäsenet eivät ole henkilökohtaisesti vastuussa
- merkitty PRH:n rekisteriin
- Ilmoitettava nimenkirjoittajien vaihtumisesta PRH:lle
- PRH:n tarkastamat säännöt

-> soveltuu pitkäaikaiseen toimintaan

- Rekisteröimätön

- ei ole oikeushenkilö
- ei voi tehdä sitoumuksia
- jäsenet vastaavat kaikista toimista, joissa mukana tai päättämässä
- viranomaiset ei valvo tai rekisteröi

-> soveltuu lyhytaikaiseen toimintaan, jossa ei liiku rahaa

(esim. edustajistoryhmät voisivat olla tällaisia)

2.2. Yhdistystä sitovat säädökset ja asiakirjat

- Lait:
  - Yhdistyslaki
  - Kirjanpitolaki ja -asetus
  - Henkilötietolaki (ja GDPR)
  - muita lakeja (mm. yleisötilaisuuksia koskevat säädökset ja alkoholilainsäädäntö)
- Yhdistyksen säännöt
  - Tarkentaa lainsäädännön vaatimia
  - Tarkastettu PRH:ssa
  - Muutokset hyväksyttävä yhdistyksen kokouksessa, PRH:ssa ja uudet säännöt toimitettava TYYhyn

2.2. Yhdistystä sitovat säädökset ja asiakirjat

- Yhdistyksen päätökset
  - tehdään yhdistyksen kokouksessa
  - yhdistys voi vapaasti päättää toiminnastaan lakien ja asetusten puitteissa
- Yleiset yhdistystoiminnan käytännöt
  - Vakiintuneita ja hyväiksi todettuja yhdistystoiminnan tapoja
  - Kokouskäytännöt, pöytäkirjat, terminologia
  - Näitä noudatetaan, ellei toisin ole päätetty

Yhdistyksen tärkeimmät ohjenuorat

- Säännöt
  - Toimintasuunnitelma
  - Talousarvio
  - Muut yhdistyksen kokousten linjaukset
  - Hallituksen linjaukset
- > Lue ja tutustu näihin huolella!

Säännöt

- Jokaisen hallituksen jäsenen ja yhdistyksen jäsenen saatavilla.
- Kertoo toiminnan pelisäännöt: (vähintään seuraavat)
  - yhdistyksen nimi, kotipaikka
  - **yhdistyksen tarkoitus ja toimintamuodot**
  - jäsenmaksuun liittyvät asiat
  - hallituksen ja tilin-/toiminnantarkastajien toimikausi sekä tilikausi
  - tilinpäätökseen ja vastuuvapauteen liittyvät asiat
  - Miten toimitaan jos yhdistys purkautuu tai lakkautetaan
- Muuten noudatetaan yhdistyslakia ja yleisiä yhdistystoiminnan käytäntöjä.

Toimintasuunnitelma

- velvoittaa
  - hallituksen tehtävä on huolehtia, että toimintasuunnitelmassa olevat asiat pannaan toimeen
- valtuuttaa
  - antaa hallitukselle oikeuden tehdä kaikki tarpeellinen suunnitelman toteuttamiseksi

Talousarvio

- kertoo, paljonko rahaa yhdistys käyttää vuoden aikana, mihin raha käytetään ja millä menot katetaan
- valtuuttaa hallituksen käyttämään talousarvioon merkityt varat yhdistyksen toiminnan pyörittämiseen
- taloudenhoitaja pitää kirjaa rahankäytöstä
  - kaikista menoista tulee olla hallituksen päätös
  - jokaisesta menosta tulee olla tosite eli kuitti

2.3. Kokoukset yhdistyksessä

- Yhdistyksen kokoukset
  - Sääntömääräiset (vuosikokous tai syys- ja kevätkokous)
  - Ylimääräiset
    - Isoja asioita varten: yleensä sääntöjen muuttamista tai hallituksen erottamista varten. Säännöissä määrätään, miten ja kuka voi kutsua koolle.
- Hallituksen kokoukset
  - Hallitus kokoontuu päättämään toimeenpanosta. Yleensä hallitus itse sopii työtavoista jne.

Kevätkokous

- Hyväksytään tilinpäätös
- Hyväksytään toimintakertomus
- Myönnetään edellisen toimikauden hallitukselle tili- ja vastuuvapaus

Syyskokous

- Hyväksytään seuraavaa vuotta ohjaavat dokumentit: toimintasuunnitelma ja talousarvio
- Valitaan uusi hallitus toimeenpanemaan tosu ja talousarvio
- Valitaan toiminnan- tai tilintarkastajat

Kuka yhdistyksessä päättää?

- Yhdistyksen kokous on pomo
  - jäsenistö (eli yhdistys) kokoontuu päättämään yhdistyksen asioista
  - hyväksyy toiminnan linjat (toimintasuunnitelma ja talousarvio)
  - valitsee hallituksen toimeenpanemaan päätökset
  - erottaa hallituksen tarvittaessa
  - antaa vastuuvapauden hallitukselle
  - päättää yhdistyksen säännöistä ja toimintatavoista ym. isoista asioista

Kuka yhdistyksessä päättää?

- Hallitus on (vain) toimeenpaneva elin
  - toimeenpanee yhdistyksen kokouksen päätökset
  - on vastuussa yhdistyksen kokoukselle toiminnastaan ja päätöksistään

2.4. Hallitus

- Hallituksen tehtävät
- Hallituksen valtuudet
- Hallituksen vastuu
- Hallituksen työnjako

Hallituksen tehtävät

1. Yhdistyksen juoksevien asioiden hoitaminen
  - laskut, sähköpostilistat, yhdistyksen kokousten valmistelu ym. perusrutiinit
2. Yhdistyksen edustaminen
  - laitos, TYY, kollegajärjestöt, viranomaiset jne.
  - yhteydenottojen vastaanottaminen ja niihin vastaaminen
  - yhdistyksen suulla puhuminen

Hallituksen tehtävät

3. Yhdistyksen kokouksen päätösten toimeenpano
4. Muuttuviin tilanteisiin reagoiminen
  - uuden projektin käynnistäminen, vanhan toteuttamatta jättäminen
  - tarvittaessa voidaan kutsua koolle yhdistyksen ylimääräinen kokous

Hallituksen valtuudet

- Toimintasuunnitelma ja talousarvio sekä muut yhdistyksen kokouksen päätökset antavat hallitukselle valtuudet (ja rajat) toimia.
- Voidaan toimia vastoin em., jos olosuhteet oleellisesti muuttuvat
- Tarvittaessa uusi yhdistyksen kokous koolle

Hallituksen vastuu

- poliittinen
    - nautittava jäsenistön luottamusta
  - oikeudellinen
    - mikäli hallitus päättää yhdistyksen nimissä tehdä jotain laitonta, hallituksen jäsenet vastaavat siitä itse
    - vastuusta vapauttaa ainoastaan pöytäkirjaan kirjattu eriävä mielipide
  - taloudellinen
    - hallituksen jäsen on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka hän on toimiessaan tietoisesti tai huolimattomuudellaan aiheuttanut yhdistykselle.
- Vastuuvapauden toiminnastaan hallitus saa (vasta) kevätkokouksessa toimikautensa tilinpäätöksen hyväksymisen yhteydessä.

Hallituksen jäsenet ja toimihenkilöt

- Välttämättömät:
  - puheenjohtaja (yhdistyksen edustaminen, kehittäminen ja toiminnasta vastaaminen: esityslista, kokoukset, toimeenpano, yhteishenki)
  - varapuheenjohtaja (puheenjohtajan työpari)
  - taloudenhoitaja (kirjanpito, rahaliikenne, informointi ja valvonta)
  - sihteeri (pöytäkirjat, sisäinen tiedotus, jäsenluettelo, posti ja arkisto)
- muita vastuualueita
  - koulutuspoliittinen vastaava, tiedotusvastaava, bilevastaava, urheiluvastaava, hyvinvointivastaava...
- toimihenkilöt (usein säännöissä mainittu tai yhdistyksen kokouksessa päätetty)
- Muita kuin yhdistyksen kokouksessa päätettyjä vastuualueita voidaan muuttaa pitkin vuotta!

2.5. Kokoukset ja muu hallituksen jäsenen toiminta

- Hallituksen toiminnan perustana ovat kokoukset
- Kokousten välillä hallituksen jäsenet toimeenpaneavat kokouksessa päätetyt asiat
- Kokouksia voi edeltää muita tapaamisia, ne ovat erittäin suositeltuja, sillä kokouksessa on tarkoitus lähinnä päätää asioista.

Hallituksen kokous

- Kokous on asioista päättämistä varten
  - valmistaudu kokoukseen huolella, lue esityslista, valmistele omat asiasi ja esitykset
- Kokouksen runkona toimii esityslista
  - yleensä toimitetaan kokouskutsun yhteydessä
- Puheenjohtajan vastuulla on kokouksen puheenvuorojen jako ja päätösesityksen muotoilu.
- Kokouksessa käytetään puheenvuoroja – opettele käyttämään niitä:
  - Asiapuheenvuoro, kommenttipuheenvuoro, vastauspuheenvuoro ja työjärjestyspuheenvuoro

Kokouksen runkona toimii esityslista

1. Kokouksen avaus
2. Laillisuus ja päätösvaltaisuus
3. Pöytäkirjantarkastajien valinta / Pöytäkirjan tarkastaminen
4. Esityslistan hyväksyminen
5. Ilmoitusasiat
6. Päätösasiat
7. Muut esille tulevat asiat
8. Seuraavan kokouksen ajankohta
9. Kokouksen päättäminen

Esityslistan kohtien käsitteleminen

1. Asian esittely
  2. Keskustelu
  3. Päätöksenteko
- puheenjohtaja muotoilee päätöksen
  - sihteeri kirjaa pöytäkirjaan tehdyt päätökset

Puheenvuorot

- **Asiapuheenvuoro**
  - ns. normaali puheenvuoro
- **Kommenttipuheenvuoro**
  - Lyhyt kommentti tai täsmennys asiapuheenvuoroon
- **Vastauspuheenvuoro**
  - Vastataan asiapuheenvuorossa tehtyyn kysymykseen
- **Työjärjestyspuheenvuoro**
  - kokouksen kulkuun liittyvä puheenvuoro
  - myönnettävä heti

Työjärjestyspuheenvuoro

- Voidaan esim:
  - Esittää kokoustaukoa, asian jättämistä pöydälle, tai käsittelyjärjestyksen muuttamista
  - Huomautetaan virheestä, laittomuudesta tai sääntöjen vastaisuudesta
  - Kyseenalaistetaan puheenjohtajan ratkaisu
  - Esitetään asiaan palaamista, jos keskustelu on lähtenyt sivuraiteille
  - Ilmoitus tärkeästä asiasta

Päätöksen vaihtoehdot

- Asia hyväksytään esityksen mukaisesti
- Asia hyväksytään muutoksin
- Asia hylätään
- Asia palautetaan valmisteluun
- Asia jätetään pöydälle

Äänestäminen

- Ei kannata pelätä, eli on normaalia yhdistysdemokratiaa
  1. Puheenjohtaja toteaa esitykset
  2. Puheenjohtaja esittää äänestysjärjestyksen
  3. Puheenjohtaja esittää äänestystavan
    - > Äänestys
  4. Puheenjohtaja toteaa äänestystuloksen
  5. Puheenjohtaja toteaa voittaneen esityksen päätökseksi

Hallituksen jäsenen oikeussuoja

- Eriävä mielipide:
  - Mikäli päätös on hallituksen jäsenen mielestä laiton, tai rikkoo yhdistyksen sääntöjä ja periaatteita, on tehty väärässä järjestyksessä tai johon hallituksella ei ole valtuuksia, voi jäsen jättää eriävän mielipiteen. -> vapautuu vastuusta
- Jääviys:
  - hallituksen jäsenen on syytä jäävätä itsensä itseään tai läheistä koskevissa päätöksissä

2.6. TYYn järjestön vuosi – 1/2

syyskuu

- muutosilmoitus yhdistysrekisteriin (PRH)
- TYYn projektiavustusten 3. haku (30.9.)
- uudet opiskelijat
- TYYn avajaiskarnevaalit ja TYYlikäs avaus

lokakuu

- toiminnan ja talouden suunnittelu seuraavalle vuodelle
- uusien toimijoiden ja toiminnantarkastajien rekrytointi
- syyskokouskutsu

marraskuu

- TYYn projektiavustusten 4. haku 15.11. mennessä
- toimintasuunnitelman ja talousarvion laatiminen
- yhdistyksen syyskokous
- Porthanin päivä 9.11.
- TYYn vuosijuhlat 10.11.
- edustajistovaalit (joka toinen vuosi)

joulukuu

- "testamentin" laatiminen seuraajille
- itsenäisyyspäivän soihtukulkue 6.12.
- järjestöilmoitus TYYhyn
- taloudenhoitajien II koulutus

2.6. TYYn järjestön vuosi – 2/2

tammikuu

- järjestöluettelon hyväksyminen (TYY)
- muutosilmoitus yhdistysrekisteriin (PRH)
- tilinpäätöksen tekeminen
- toimintakertomuksen laatiminen

helmikuu

- TYYn projektiavustusten 1. haku (28.2.)
- tilin-/toiminnantarkastus
- kevätkokouskutsu
- Fastlaskiainen
- taloudenhoitajien koulutus
- yhdistymisen vuosipäivä (tänä vuonna 23.2.)
- Universitas Turku -avustusten haku

maaliskuu

- TYYn toiminta-avustuksen haku päättyy 31.3.
- yhdistyksen kevätkokous

huhtikuu

- TYYn projektiavustusten 2. haku (30.4.)
- vappu!

toukokuu

- vappu jatkuu!
- toiminta-avustukset maksuun

APUA?!

- oman yhdistyksen puheenjohtaja ja muut toimijat, vanhat hallitustoimijat
- Järjestöasiantuntija:
  - tyy-jarjestosihteeri@utu.fi
- Hallituksen järjestövastaava
  - tyy-vpj@utu.fi

